

Bevrijding 75 jaar geleden (1)

De bevrijding van Nederland aan het einde van de Tweede Wereldoorlog wordt dit jaar uitgebreid via allerlei media getoond. Alphen werd bij de militaire operatie Market Garden in september 1944, dus 75 jaar geleden, bevrijd. Er zijn foto's waarop te zien is dat militairen met hun voertuigen aankwamen bij de Nieuwe weg aan de Schans. In Alphen werden deze militairen bij verschillende burgers ondergebracht, maar ook in de school. Deze stond toen op de plaats waar nu dorpshuis de Hucht staat. Aan het einde van de oorlog moest er op een lijst worden ingevuld welke schade er geleden was. Op dit document kunnen we nu dan ook precies zien dat er eerst Engelsen, na ongeveer 6 weken Canadezen en de laatste maanden van de oorlog ook nog Belgische militairen hier waren ingekwartierd.

A. Duitsers	van.....	t/m.....
B. Amerikanen	.....	.....
C. Engelsen	.. 23. Sept.	10. Nov. 1944
D. Canadezen	.. 10. Nov. '44 - 5. April '45	25. Dec. 1944
E. Militair ^{Belgen} Gezag	.. 5. Apr. '45	25. Dec. 1945

Het Land van Maas en Waal was wel bevrijd, maar vanuit de Betuwe werd nog fel gevochten. Vooral de dorpen langs de Waal kregen het daarbij flink te verduren. Sommige gezinnen daar zochten een veiliger heenkomen bij familie aan de Maaskant.

De militairen schoten vanaf verschillende plaatsen in Alphen met hun tanks over de Waal. Na enkele dagen veranderden ze van positie, omdat dan meestal door de vijand de plaats was ontdekt vanwaar werd geschoten. Deze plaatsen werden dan door de Duitsers flink onder vuur genomen.

De militairen gingen vanuit Alphen naar de Waaldorpen om daar bescherming te bieden en te verhinderen dat de Duitsers over de Waal kwamen. Vaak gebeurde dat toch "s nachts, waarbij b.v. in Beneden Leeuwen huizen langs de dijk in brand werden gestoken of zoals in Wamel gijzelaars werden meegenomen.

In november 1944 ging Lieske Holl (in Alphen beter bekend als Lieske de Smid) een dagboekje bijhouden dat bewaard is gebleven. Daarin heeft ze aangetekend dat op 27 november een Canadese militair in Dreumel werd neergeschoten terwijl hij daar op wacht stond. Hij is daarna tijdelijk begraven in Alphen aan de dijk, aan het einde van de Kerkstraat. In ons archief bewaren